

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szabó Eszter jogtanácsos által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME, Cg..., adószám: ...) felperesnek -, a LEASCENTER Befektetési és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság (FÉL CÍME., felszámolóbiztos: dr. Kispál Beáta jogtanácsos) felszámoló szervezet által képviselt I.R. ALPERES NEVE (I.R. ALPERES CÍME, Cg..., adószám: ...) I.r., a dr. Diószegi Éva ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt II.R. ALPERES NEVE (II.R. ALPERES CÍME. Cg....dószám: ...I.r. és a dr. Fábián Ágoston ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt III.R. ALPERES NEVE (III.R. ALPERES CÍME, Cg..., adószám: ...) III.r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében az Egri Törvényszék 2015. november 10. napján meghozott 4.G.20.152/2015/28. számú ítélete ellen a II.r. alperes részéről 29., a III.r. alperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - a 2016. július 6. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján, 2016. július 12. napján - meghozta és a 2016. július 13. napján tartott határozathirdetésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az I-II-III.r. alperesek által a felperesnek egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét 1 522 500 (Egymillió-ötszázhuszonkettőezer-ötszáz) Ft-ra leszállítja, míg az I-II.r. alperesek által egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét 1 977 500 (Egymillió-kilencszázhetvenhétezer-ötszáz) Ft-ra felemeli. Egyebekben az ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az ingatlanügyi hatóság bejegyzésével kapcsolatos díjfizetési kötelezettség az I.r. alperest terheli.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 750 000 (Hétszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III.r. alperesnek 155 600 (Egyszázötvenötezer-hatszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás szerint az I.r. alperessel szemben a 2009. január 28. napján benyújtott kérelem alapján - 2009. május 12-i kezdő időponttal - indult felszámolási eljárás az Egri Törvényszéken szám alatt van folyamatban. Az I.r. alperes felszámolási eljárásának megindulásakor felszámolóként a III.r. alperes került kijelölésre. A felperes az I.r. alperes hitelezője, akinek 610 525 304 Ft „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 49/D. §-a szerinti hitelezői igényét vette nyilvántartásba a III.r. alperes.

A III.r. alperes mint az I.r. alperes felszámolója a Céglőny 2010. április 1-jén megjelent 13. számában 850 450 000 Ft-os irányáron, a 2010. október 7-i 40. számú Céglőnyben 640 870 000 Ft-os, majd a 2013. január 24-én megjelent 4. szám Céglőnyben ismét 640 870 000 Ft-os irányáron nyilvános pályázatot írt ki az I.r. alperes tulajdonát képező, az ingatlan-nyilvántartásba a ... hrsz. alatt felvett „kivett üzem” megjelölésű belterületi ingatlan 4741/43591-ed és az 560/43591-

ed tulajdoni hányadára (a továbbiakban: perbeli ingatlan illetőségek). Ezek a vagyonerőértékesítési pályázatok sikertelenek voltak.

Az Egri Törvényszék 2014. október 14. napján meghozott számú végzésével a III.r. alperest az I.r. alperes felszámolói tisztségéből hivatalból felmentette. A Debreceni Ítéltábla a 2015. május 12. napján keltezett számú - a III.r. alperes részére 2015. május 26. napján kézbesített - végzésével pedig az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

2015. május 28. napján az I.r. alperes képviseletében **V.J.** felszámolóbiztos adásvételi szerződést kötött a II.r. alperessel az I.r. alperes perbeli ingatlanai illetőségeire 115 000 000 Ft-os vételárért. A szerződő felek az adásvételi szerződésben részletfizetésben állapodtak meg oly módon, hogy a II.r. alperesnek a vételárból először 50 000 000 Ft-ot, majd 2015. szeptember 30. napjáig 20 000 000 Ft-ot, 2016. december 31. napjáig pedig 45 000 000 Ft-ot a III.r. alperes ... Banknál vezetett számú számlájára kellett megfizetnie. Az I.r. alperes tulajdonjoga a teljes vételár kiegyenlítéséig fenntartásra került.

Az adásvételi szerződés alapján az I.r. alperes perbeli ingatlan illetőségeire a III.r. alperes javára az ingatlan-nyilvántartásba „tulajdonjog fenntartással történő eladás” bejegyzés történt III/71. sorszám alatt. Az elsőfokú bíróság határozata alapján a felperes kérelmére a perbeli ingatlan illetőségekre III/72 szám alatt a perindítás ténye is feljegyzésre került.

Az adós perbeli ingatlanának a II.r. alperes a birtokosa.

A felperes az Egri Törvényszéken 2015. június 22. napján előterjesztett kereseti kérelmében elsődlegesen a Cstv. 49. §-ának (1) és (5) bekezdései alapján a perbeli adásvételi szerződés érvénytelenségének a megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását kérte oly módon, hogy a II.r. alperes az ingatlant adja az I.r. alperes birtokába, valamint a bíróság kötelezze az I. és III.r. alperest a II.r. alperes javára a vételár visszafizetésére az alperesek egyetemleges perköltség fizetési kötelezettsége mellett.

Másodlagosan a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésének megállapítását és a jogkövetkezmények lerovását kérte „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:96. §-a alapján. Arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában a III.r. alperes már nem volt az I.r. alperes felszámolója, a bíróság ugyanis hivatalból jogerősen felmentette. Állította, hogy az adásvételi szerződés célja olyan visszafordíthatatlan helyzet létrehozása volt, amelynek eredményeként a felperes jelzálogjogát törlik. Erre utal az is, hogy a vételárat nem az I.r., hanem a III.r. alperes - aki ekkor már az adós a jogerősen felmentett felszámolója volt - bankszámlájára kellett megfizetnie a vevőnek.

A peres eljárás alatt a III.r. alperes a II.r. alperes által megfizetett 50 000 000 Ft vételár előleget az I.r. alperesnek átutalta. A felperes emiatt módosította a kereseti kérelmét, már nem kérte a III.r. alperesnek a vételár II.r. alperes részére történő visszafizetésre kötelezését.

Az I.r. alperes a módosított ellenkérelmében a felperes elsődleges kereseti kérelmének a teljesítését nem ellenezte, a másodlagos kereset elutasítását kérte.

A II.r. és III.r. alperesek a felperes mindkét jogcímen előterjesztett keresetének az elutasítását és a felperes perköltségükben való marasztalását kérték.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a Cstv. 49. §-ának (1) és (5) bekezdéseire hivatkozással előterjesztett elsődleges keresetét megalapozottnak találta. Megállapította, az alperesek nem vitatták, hogy az I.r. alperes perbeli ingatlan illetőségei pályázat, árverés vagy más egyéb nyilvános értékesítési forma mellőzésével kerültek értékesítésre, ezért a I-II.r. alperes által megkötött adásvételi szerződés érvénytelen.

Megállapítása szerint a perbeli adásvételi szerződés - a másodlagos kereseti kérelemnek megfelelően - a Ptk. 6:96. §-ában foglaltak alapján nyilvánvalóan jóerkölcsbe is ütközik, ezért semmis.

Ezen túlmenően mivel a felmentett felszámoló a Cstv. 34. §-ának (2) bekezdése alapján már nem tehetett volna az I.r. alperes vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot, az a Ptk. 3:116. §-ának (1) bekezdése, valamint a Ptk. 6:7. §-ának (2) bekezdése alapján - az I.r. alperes részéről aláíró személy cégjegyzési joga hiányában - nem minősül írásba foglalt jognyilatkozatnak, így a Ptk. 6:94. §-ának (1) bekezdésébe is ütközik.

Az I.r. alperes módosított ellenkérelmét figyelembe véve a Ptk. 6:112. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett az adásvételi szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállításáról. Ennek körében a II.r. alperest az ingatlan birtokba adására, míg az I.r. alperest a II.r. alperes javára az általa kifizetett 50 000 000 Ft vételárelőleg visszafizetésére kötelezte.

Az alpereseket egyetemlegesen 3 200 000 Ft, az I-II.r. alperest szintén egyetemlegesen további 1 615 000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte.

Ez ellen az ítélet ellen a II.r. és III.r. alperes terjesztett elő fellebbezést.

A II.r. alperes elsődlegesen a sérelmezett határozat megváltoztatását és a felperes keresetének az elutasítását, valamint első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Másodlagosan a perköltségfizetési kötelezettsége mérséklését kérte arra hivatkozással, hogy annak mértéke nincs arányban a felperes jogi képviselője által kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértően mellőzte a megidézett, azonban 2015. október 27-én tartott tárgyaláson meg nem jelent tanúk kihallgatását.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, volt-e neki tudomása a III.r. alperes hivatalbóli felmentéséről. Allította, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor jóhiszeműen járt el. Ezzel szemben - állítása szerint - éppen a felperes volt az, aki tudott az adásvételi szerződés megkötéséről, annak tartalmáról, azt utóbb mégis megtámadta. Hangsúlyozta, hogy mivel a III.r. alperes törlése csak 2015. június 23-án került közzétételre a Céglőnyben, a felmentéséhez fűződő jogkövetkezmények a perbeli adásvételi szerződésnél nem alkalmazhatóak.

Az adásvételi szerződés érvénytelensége miatti eredeti állapot helyreállítását pedig azért is kifogásolta, mert az elsőfokú bíróság annak körében nem rendelkezett a II.r. alperes kiadásainak megtérítéséről.

Az alperesek egyetemleges perköltség fizetési kötelezettségét amiatt kérte mellőzni, mert kizárólag a III.r. alperes volt az, aki a szerződés megkötésénél jogszabálysértően járt el. Azzal is érvelt, hogy

az I.r. és III.r. alperes vagyontalan, ezért az egyetemleges marasztalás miatt a felperes kizárólag vele szemben tudja majd a perköltségét érvényesíteni.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási illeték 1 500 000 Ft-os maximum összegével szemben tévesen határozta meg az 1 615 000 Ft-ban az eljárási illeték fizetési kötelezettségét.

A III.r. alperes a sérelmezett ítélet részbeni megváltoztatását és a perköltségfizetési kötelezettsége mértékének 839 285 Ft-ra való leszállítását kérte.

Álláspontja szerint a III.r. alperes vonatkozásában „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 51. §-ának a) pontja szerinti egységes pertársaság feltétele nem áll fenn, ezért a Pp. 82. §-ának (1) bekezdése szerinti egyetemleges perköltség fizetési kötelezettsége sem.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján, valamint a fellebbezőknek másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a tanúk kihallgatásának a mellőzésével nem követett el eljárási szabálysértést, mivel a felperes okiratokkal mind az elsődleges, mind a másodlagos keresetében előadott tényállást bizonyította.

Az eredeti állapot helyreállításával összefüggésben pedig rámutatott, ha a II.r. alperesnek merült is fel a szerződés érvénytelensége miatt kára, azt az I.r., illetve a III.r. alperessel szemben kell érvényesítenie a Cstv. és a Ptk. szabályai szerint. Szerinte a sérelmezett ítélet a felperes perköltségének összegét a kifejtett jogi tevékenységgel arányban állapította meg, annak mértékénél a felek „fizetőképessége” nem vehető figyelembe, kizárólag a pernyertesség-pervesztesség aránya.

A III.r. alperes a II.r. alperes által előterjesztett fellebbezésre tett észrevételében szintén hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a tanúk kihallgatásának mellőzésével eljárási szabálysértést követett el. A tanúk nyilatkozatai ugyanis bizonyították volna azt a tényállítást, hogy mint felszámoló eleget tett a Cstv. 49. §-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettségének, a perbeli adásvételi szerződés részleteit egyeztette a felperessel, aki hozzá is járult a jogügyletkez. Hangsúlyozta, hogy a perbeli szerződés nem ütközik nyilvánvalóan jóerkölcsbe, mivel a felszámoló felmentésével kapcsolatos adatváltozások a cégjegyzékben nem kerültek átvezetésre, ezért ő az I.r. alperes nevében nem álképviselőként járt el a szerződés megkötésekor.

A II.r. és a III.r. alpereseknek csupán a perköltségre vonatkozó fellebbezése részben megalapozott.

Az ítélet tábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy azt alappal kifogásolta a II.r. alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért mellőzte a II.r. alperes által bejelentett tanúk kihallgatását.

Az elsőfokú ítéletnek ez a „hiányossága” azonban pótolható a fellebbezési eljárásban, ezért ez a jogszabálysértés nem szolgálhat az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének alapjául.

A Pp. 3. §-ának (4) bekezdése felhatalmazza a bizonyítási eljárást lefolytató bíróságot arra is, hogy az akár már elrendelt bizonyítás lefolytatását mellőzze, ha utóbb úgy ítéli meg, hogy az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. Ebben az esetben viszont a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése

alapján a pert érdemben elbíráló ítélete indokolásában kell számot adnia arról, hogy a felajánlott bizonyítást milyen okból mellőzte.

Az elsőfokú bíróság ugyan nem tett eleget a megjelölt indokolási kötelezettségének, azonban a felperes keresetének helytadó ítélete indokolásából megállapítható, hogy a tanúk kihallgatását azért mellőzte, mert a jogvita eldöntéséhez nem tartotta szükségesnek azoknak a tényállításoknak a bizonyítását, amelyekre a II.r. alperes a felperes kereseti kérelme miatt a tanúk kihallgatását kérte. A fellebbezett ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2015. október 27. napján megtartott tárgyaláson - amelyre a II.r. alperes által bejelentett tanúkat is (B.A-t, V.J-et és F.E-t) megidézte, azonban ők nem jelentek meg - a peres felek egyezően nyilatkoztak arra a tényre, hogy a per tárgyát képező adásvételi szerződést az I.r. és II.r. alperes nem a Cstv. 49. §-ának (1) bekezdése szerinti pályázat, árverés, vagy más egyéb nyilvános értékesítési forma eredményeként kötötték meg.

Rámutat az ítélet tábla, hogy a peres felek által kért bizonyítás mellőzése eljárási szabálysértést csak akkor valósít meg, ha a bíróság az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítást nem folytatta le, és ezáltal az ítélete megalapozatlan (BH1996.478.II.). Az adott ügyben viszont a bejelentett tanúk kihallgatásának a mellőzése nem tekinthető az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek a felperes által megjelölt semmisségi, illetve megtámadási okok elbírálása szempontjából.

A Cstv. 49. §-a (1) bekezdésében foglalt értékesítési kötelezettség előírásának a megsértését ugyanis az alperesek a tárgyaláson nem vitatták, így arra a bizonyítás felvétele szükségtelenné vált [Pp. 163. §-ának (3) bekezdése]. A szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésének megállapítása szempontjából pedig nem releváns, hogy F.E. - aki munkavállalóként nem is jogosult a felperes képviselőjére - tudott-e perbeli szerződés tartalmáról. A tisztázatlan jogállású jó akaró, illetve tanácsadó (B.A.) szerepe pedig a semmisségi ok megállapításának alapjául - önmagában e minősége miatt - nem értékelhető.

Mindezekre tekintettel - hatályon kívül helyezési ok hiányában - az ítélet tábla érdemben vizsgálta felül a fellebbezések alapján az elsőfokú bíróság döntését.

Ennek körében kiemeli az ítélet tábla, hogy „Az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdések” tárgyában született, a Legfelsőbb Bíróság 2/2010. (VI.28.) PK véleményének (a továbbiakban: PK vélemény) 6.a. pontja szerint a bíróságnak elsőként a semmisségi okokat kell vizsgálnia, így az adott esetben az érvényes jognyilatkozat hiányát, illetve a felperes „másodlagos” kereseti kérelmében megjelölt érvénytelenségi okot. A PK vélemény 4.a. pontja szerint a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tényként egyértelműen megállapítható nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie, vagy azt, ha nem jött létre a szerződés. (A Kúriának az új Ptk. alapján elbírálandó ügyekben irányadó elvi iránymutatásokról szóló 1/2014. Polgári jogegységi határozatának 1. pontja szerint ugyanis a 2/2010. PK vélemény 2-4., 5/b., 6-9. pontjai, 10/b. pontja az új Ptk. alkalmazása körében is irányadóak.) Az „elsődleges jogcím”, a Cstv. 49. §-ának (5) bekezdése ugyanis nem semmisségi ok, hanem a Ptk.-ban meghatározott újabb megtámadási lehetőségeken felül biztosít megtámadási jogot az érdekelt fél részére. Ez a speciális megtámadási ok azonban az érvénytelenségi okok közül elsődlegesen megállapítandó semmisségi okkal összefüggő vizsgálat mellőzésére nem szolgálhat.

Az elsőfokú bíróságnak a hivatalból figyelembe vett, a szerződés létre nem jöttét megállapító semmisségi okkal összefüggő, a Ptk. 6:7. §-ának (2) bekezdése, valamint a 3:116. §-a, továbbá az

álképviselet tárgyában tett megállapításai a jelen ügyben rendelkezésre állt tényállási adatok alapján nem bizonyítottak.

Bár a Ptk. 6:14. §-ának (1) bekezdése alapján az álképviselő jognyilatkozata a képviseltet nem köti, így a kölcsönös akaratnyilatkozat hiányában a szerződés nem jön létre, azonban a szerződés létre nem jöttére maga a felperes sem hivatkozott. A rendelkezésre álló peradatok alapján pedig az nem is állapítható meg. Az I.r. alperes képviseletére jogosult vonatkozásában ugyanis „A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról” szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) a közhiteles cégjegyzéki adatokkal, így a képviselettel kapcsolatos speciális szabályait is figyelembe kell venni. A Ctv. 22. §-ának (1) bekezdése alapján pedig ellenkező bizonyításig annak jóhiszeműségét vélelmezni kell, aki a cégnyilvántartásban szereplő, illetve a Céglépcsőben közzétett adatban bízva, ellenérték fejében szerez jogot.

A felperes nem állította, és nem is bizonyította, hogy a II.r. alperes tudott arról, hogy az I.r. alperes cégjegyzékébe bejegyzett III.r. alperes felszámolóként már jogerősen felmentésre került, ezért a III.r. alperes képviseleti jogkörének túllépése az adott ügyben nem minősül álképviseletnek. A rendelkezésre álló adatokból tehát nem állapítható meg, hogy az adásvételi szerződés az elsőfokú bíróság által megjelölt - a jognyilatkozat alaki hibája miatti - okból lenne érvénytelen (nem jött létre).

(A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 2/2004. (XI.22.) számú határozatával elfogadott ajánlása - a cégek képviseletére vonatkozó jogszabályok tartalmi változásainak a hiánya miatt - az adott ügyre is irányadó, miként arra a III.r. alperes hivatkozott.)

Az ítéltábla megállapítása szerint az adott tényállás mellett a perbeli adásvételi szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközése sem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság amiatt találta a Ptk. 6:96. §-ába ütközőnek a perbeli adásvételi szerződést, mert annak megkötésekor mellőzték a nyilvános értékesítési formákat, a szerződésben foglalt vételárat a II.r. alperesnek a felmentett felszámoló bankszámlájára kellett utaltatnia, valamint az értékesítés előkészítése során tisztázatlan jogállású jóakaró, illetve tanácsadó járt el.

A Ptk. - egyezően - a 2014. március 14-ig hatályban volt - „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. törvény 200. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezésével - fenntartotta a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző szerződés semmisségét nyitott törvényi tényállásként, melynek tartalmát korábban - és a jövőben is irányadóan - a 20/1997. (III.19.) AB határozatban kifejtettek alapján a bírói gyakorlat munkálta ki és - azt az újabb AB határozatok alapján - fejlesztette tovább.

Ez alapján a bíróságok e semmisségi ok megítélésénél abból indulnak ki, hogy a jóerkölcs mint magánjogi kategória áttételesen a közerkölcshöz kapcsolódik, ugyanakkor a jogszabályok sem a közerkölcs, sem a jóerkölcs fogalmát nem határozzák meg, a tartalmuk konkretizálását mindig az eseti jogalkalmazásra bízzák. A jóerkölcsbe ütközés tilalma tehát olyan nyitott, az absztrakció maga szintjén megfogalmazott generálklauzulának tekinthető, amely nem bizonyos, meghatározott magatartásokat tilt vagy tesz kötelezővé. Természete szerint a magánjogi szabadság (privátautonómia) morális határát jelöli ki, és azon belül a jogalanyok magatartását, döntéseik irányát és tartalmát kívánja befolyásolni A jóerkölcsbe ütközés tilalmának generálklauzulájában, a társadalomban érvényesülő erkölcsi normarend követelményei jelennek meg (81/B/2002. AB határozat 3.2., 3.3.).

A bírói gyakorlat nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőnek általánosságban azokat a szerződéseket minősíti, amelyeket jogszabály ugyan nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat nyilvánvalóan sérti, és ezért azt az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak minősíti (EBH2005.1234., BH2001.473. BH2000.260.).

Az a körülmény, hogy a felszámolás alatt álló I.r. alperes ingatlan illetőségeit a nyilvános értékesítési formák mellőzésével adták el, a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközés mint semmisségi ok megállapításának alapjául nem szolgálhat. A Cstv. 49. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis az a feltétel a szerződés megtámadását eredményezheti. Az adásvételi szerződésnek pedig az a kikötése, hogy az I.r. alperes pénzforgalmi számlája helyett a felszámoló számlájára történő vételár fizetési módban állapodtak meg, a szerződést nem teszi semmissé. A Cstv. 34. §-ának (2) bekezdése alapján ugyanis a felszámolás kezdő időpontjától kezdődően az adós vagyónával kapcsolatos jognyilatkozatot kizárólag a felszámolót tehet. Ez alapján pedig a felszámolót az adós vagyona körében a hitelezők felé fennálló elszámolási kötelezettség attól függetlenül terheli, hogy az adásvételi szerződésben teljesítésként milyen fizetési módban állapodtak meg.

Ez a kifizetési mód önmagában még nem jelenti a felperes által állított visszaélést, mivel a II.r. alperesnek az adásvételi szerződés megkötésekor még nem kellett tudnia arról, hogy a III.r. alperest az I.r. alperes felszámolói tisztségéből jogerősen felmentették. Az ezzel kapcsolatos adatváltozások közzétételére ugyanis az I.r. alperes felszámolási eljárásában csak 2015. június 23. napján került sor, míg az I.r. alperes cégjegyzékében átvezetett adatváltozás közzététele 2015. július 4-én történt meg a Céglapban. Azt pedig a felperes sem állította, hogy a II.r. alperesnek tudomása volt arról, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor a III.r. alperes nem rendelkezett képviselői joggal.

Megalapozatlanul sérelmezte viszont a II.r. alperes az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a perbeli adásvételi szerződés a Cstv. 49. §-ának (5) bekezdése alapján érvénytelen. A Cstv. 49. §-ának (5) bekezdésében található, az értékesítés formáira vonatkozó rendelkezés ugyanis nemcsak a pályázat vagy az árverés, mint értékesítési forma betartásának a kötelezettségét foglalja magában, hanem azt is, hogy a felszámolónak a választott értékesítési forma törvényben foglalt valamennyi szabályát be kell tartania. E jogszabályi kötelezettség alól a felszámolót - az adott esetben - a korábbi három eredménytelen pályázat nem mentesíti, ezért helytállóan döntött az elsőfokú bíróság az adásvételi szerződés eredményes megtámadása jogkövetkezményéről és alkalmazta a Ptk. 6:112. §-ának (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállításának jogkövetkezményét az általa helyesen megjelölt bírói gyakorlatra is hivatkozással. Az indokolással tekintetben az ítélet táblája mindenben egyetértett, azt nem kívánja megismételni.

Mindezekre tekintettel az ítélet táblája az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helyben hagyta azzal a kiegészítéssel, hogy határozott „Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdoni-lap másolat igazgatási szolgáltatási díjáról” szóló 1996. évi LXXXV. törvény 32/A. §-ában előírt díjnak a 32/E. §-ában meghatározott személy általi viseléséről.

Részben alaposnak találta viszont az ítélet táblája a II.r., illetve III.r. alpereseknek a per költséggel összefüggő fellebbezéseit.

Az ítélet táblája abban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy az 50 000 000 Ft-os perérték tekintetében számított per költség viselésére az alperesek a Pp. 82. §-ának (1) bekezdése alapján

egyetemlegesen kötelesek figyelembe véve, hogy a Pp. 51. §-ának a) pontja alapján egységes pertársaknak minősülnek, hiszen a perben hozott döntés a pertársakra a perben való részvételük nélkül is kiterjedne. A Pp.-nek e megjelölt rendelkezése pedig egyértelmű abban a tekintetben, hogy a perköltség viselésére a feleket, hogyan kell kötelezni.

Ugyanakkor a III.r. alperes terhére - miként arra helytállóan hivatkozott is a fellebbezésében - csak az 1 500 000 Ft-os maximum illeték arányos része róható, azaz annak 43,5%-a tekintve, hogy a 115 000 000 Ft összegű perértékből a III.r. alperes 50 000 000 Ft tekintetében lett pervesztes, a per alatti teljesítésére figyelemmel. Ez azt jelenti, hogy 652 500 Ft illeték összeggel tartozik a többi alperessel egyetemlegesen a felperes felé, míg a fennmaradó 847 500 Ft pedig csak az I.r. és II.r. alperesek terhe. A II.r. alperes fellebbezésével ellentétben az elsőfokú bíróság helyesen, a maximális 1 500 000 Ft-os illeték mértéket vette figyelembe, nem pedig a II.r. alperes által megjelölt 1 615 000 Ft-ot.

Az ítéletábra megállapítása szerint az elsőfokú bíróság túlzott mértékben állapította meg a felperes számára járó jogtanácsosi munkadíjnak az összegét. Tény, hogy a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján a jogi képviselőt ellátó jogtanácsost az ügyvéddel azonos jogállása következtében az ügyvéd részére járó díjszabással azonos összegű munkadíj illeti meg (BDT2001.2500.), amelynek alapja a pertárgy értéke. Azonban a pertárgy értékéhez kötöttség az ügyvédi munkadíj megállapításakor nem az egyetlen szempont. Az ügyvédi munkadíjnak - a pertárgy értékén kívül - az elvégzett munkához kell igazodnia. A bíróság e mérlegelés során figyelembe veszi az ügyvéd (jogtanácsos) által szerkesztett beadványok számát, munkaigényességét színvonalát, azt, hogy a kitűzött tárgyaláson (tárgyalásokon) megjelent-e (BH1993.52.). A jelen perben a felperes a 4 oldal terjedelmű keresetleveléhez az illeték lerovását tartalmazó lapokon túlmenően 8 mellékletet csatolt, illetve egy 1 oldalas beadványt nyújtott be (16. sz. beadvány), valamint részt vett a 2015. július 7. napján és a 2015. október 27. napján tartott tárgyalásokon. Mindezekre tekintettel az ítéletábra a 115 000 000 Ft-os per tárgyértéket, valamint a kifejtett ügyvédi tevékenységet figyelembe véve arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 3 315 000 Ft jogtanácsosi munkadíj eltúlzottnak tekinthető, azt az ítéletábra 2 000 000 Ft-ban látta megállapíthatónak. (Megjegyzi az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az 1 000 000 Ft-tól 115 000 000 Ft-ig terjedő kereseti kérelemre „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja értelmében a számítandó munkadíj összege nem 115 000 Ft, hanem 150 000 Ft, tekintve, hogy a 100 000 000 Ft-ot 15 000 000 Ft-tal haladja meg a kereseti követelés, amelynek az 1%-a 150 000 Ft.) Az ítéletábra ezért a Rendelet 3. §-ának (6) bekezdésére figyelemmel mérsékelte a jogtanácsosi munkadíjat.

A 2 000 000 Ft ügyvédi munkadíjnak 43,5%-a számolandó el a III.r. alperes terhére a pervesztesége arányában, amely 870 000 Ft, így az illetékből rájutó összeggel (652 500 Ft) együtt a III.r. alperes az I-II.r. alperesekkel egyetemlegesen 1 522 500 Ft perköltséget tartozik a felperesnek megfizetni. Mindezek miatt az ítéletábra az I-III.r. alperesek perköltségfizetési kötelezettségét 4 815 000 Ft-ról összességében 3 500 000 Ft-ra leszállította, míg az I.r. és II.r. alpereseket egyetemlegesen terhelő perköltség összegét 1 977 500 Ft-ra felemelte, így a felperes pernyertességéhez igazodóan arányosan döntött annak viseléséről, melynek eredményeként a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján e tekintetben részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Ebből a szempontból nincsen jelentősége annak, hogy ki képes a perköltséget megfizetni, tekintve, hogy a perköltségviselésről a perveszteségtől függően a Pp. kötelezően rendelkezik.

A másodfokú perköltség viseléséről az ítéletábra annak figyelembevételével döntött, hogy a II.r. alperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében egyáltalán nem vezetett eredményre, (csupán részben a perköltségviselésre vonatkozóan), ezért az általa lerótt 2 500 000 Ft illetéket és a saját ügyvédi munkadíját maga köteles viselni. Köteles továbbá a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján megtéríteni a felperes jogtanácsosa részére járó, a másodfokú eljárással felmerült munkadíjat, amelyet az ítéletábra a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése folytán irányadó Rendelet 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja figyelembevételével 750 000 Ft-ban állapított meg, tekintettel a kifejtett jogtanácsosi tevékenységére, a pertárgy értékére, illetve a II.r. alperesnek a perköltség tekintetében a részleges pernyertességére.

A III.r. alperes fellebbezése vonatkozásában „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. §-a (1) bekezdésének második fordulata értelmében a jogorvoslati eljárásban a vitássá tett követelésrész értéke volt a perérték, amely a III.r. alperes által közölttel egyezően 2 360 715 Ft. Az ítéletábra a fellebbezés eredményeként a III.r. alperes marasztalását 1 677 500 Ft-tal csökkentette, ezért a pernyertessége 71%-os. Emiatt egyrészt az általa lerótt 188 900 Ft illeték 71%-ára, 134 120 Ft-ra tarthat igényt, másrészt a másodfokú eljárásban nagyobb részt pervesztes felperes köteles a III.r. alperes tiszta pernyertességére számított 21 480 Ft ügyvédi munkadíjnak a megtérítésére, amely összesen 155 600 Ft.

Debrecen, 2016. július 12.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -